

Tussen Beesel en Baxhof.....

In De Natuurgids nummer 4 van 2022 stond onder “activiteiten/wandelingen” onze wandeling “Tussen Beesel en Rijkel”. In de kop stond verder; “deelname is voor iedereen vrij en in principe kosteloos, men hoeft geen lid te zijn van de organiserende afdelingen”. Ik beschikte toch over het vogelhuisje waarin deelnemers eventueel geld konden werpen. Van te voren had ik op Baxhof gekoelde drank neer gezet. Ruim voor 10.00 uur sta ik op de Markt te Beesel. Ik doe de wandeling/excursie alleen omdat mijn maat, Michiel Stemkens, lichamelijke ongemakken heeft omdat hij bij snoeiwerkzaamheden uit een fruitboom is gevallen. Doch tot mijn stomme verbazing komt Michiel op zijn fiets naar de startplek, daar had ik totaal geen rekening mee gehouden. Hij is via Kessel met het veer de Maas overgestoken. Mijn vrouw had een kaart voor hem gefabriceerd waarin ik wat woorden heb geschreven. De 12 personen worden verzocht deze kaart te tekenen, de kaart kon ik direct aan Michiel geven.

Het is droog, we gaan van start. Er wordt geïnformeerd of de wandelaars rond 12.30 uur zin hebben in koffie en een stukje Limburgse vlaai. De eigenaar van Bakkes Hofke te Rijkel wordt geïnformeerd. Eerst even naar de Drakebôch waar tegen een muur een keramisch kunstwerk hangt. Dan naar een kapel uit 1910 behorend bij het kasteel Nieuwenbroeck. We wandelen even tot de ingang van het kasteel Nieuwenbroeck. Het poortgebouw is nog voorzien van katrollen, een ophaalbrug ontbreekt echter. In de timpaan het alliantiewapen van Ruys en van Afferden. We lopen weer terug, in een hoek van de slotgracht een gehavende- en geënte Rode beuk, aangetast door een zwam en onlangs is een zware tak afgebroken. Links van ons de Tasbeek. Langs de rand van de gracht de forse bladeren van het Groot hoefblad. We zien een “oversteekplaats” van de Bever, van de gracht naar de Tasbeek. Rond Nieuwenbroeck wordt volgend jaar het Draaksteken opgevoerd. We wandelen door een fraai boscomplex met oude Beuken en Eiken. De zaden van de Stinkende gouwe worden eens nader bekeken. We wandelen via Hoornpost naar het Bakhei’s Kapelke, opgericht in 1870 ter ere aan Onze Lieve Vrouw van het Heilig Hart. Daar worden foto’s gemaakt en draag ik een deel voor van het liedje van Harry Bordon; “Kapelke langs dae zandjwaeg”. Aan een oude kersenboom hangen heerlijke kersen, een mevrouw heeft in het verleden hiervan gesnoept, nu doen dat een groep Spreeuwen. We bewonderen een bloeiende grassoort, het is de Vossenstaart. Langs de Strouckenweg een struik met een soort appeltjes, het is de Mispel. Via Berkenhut met Boskrieken, Hazelaars en Groot springzaad komen we bij de Beeselseweg. Maar eerst even een kijkje op de achterzijde van Hof de Backheijde (Strouckenshof) uit circa 1780, opvallend het vakwerk. Voor de Beeselseweg een kruisbeeld met corpus, geplant door burgemeester Claessen. We steken de geasfalteerde straat over. Hier slingert een liaanachtige zich door de vegetatie, het kan de Zwaluw tong zijn of Heggenduizendknoop, het blad en de bloeiwijze komen bij beide overeen. Michiel verrast ons. In enveloppen heeft hij een dun latje waarop zaden zijn aangebracht. De dofzwarte, driekantige zaden zijn van de Zwaluw tong, de glanzende zijn van de Heggenduizendknoop, dit verschil is op het latje duidelijk te zien. We zien een burcht van de das. We wandelen door De Caeffert. Het begint lichtjes te regenen. Links de vrij hoge rivierduinen, rechts een perceel met wintertarwe, af en toe steekt een reebok zijn kop boven de aren uit. We horen de zwartkop. Rechts een perceel met Bladrammenas, ze wordt gebruikt voor groenbemesting. Aan de plant zitten paars gaderde kroonbladen en houtige hauwen, er worden foto’s gemaakt. We komen in Rijkel, Rijkholt=Bosrijk. In het Bakkes Hofke zitten we droog en genieten we van een kop koffie met Limburgse vlaai, een groep Duitsers schuift aan en “gemütlich” blijven we hier even genieten. Maar dan mist opeens iemand zijn fototoestel. “Kijk nog eens in het zijvakje”, “heb ik al drie keer gedaan”. Even naar buiten naar de plek waar een foto werd gemaakt, ondertussen wordt de tas nog eens goed bekeken, het fototoestel zit gewoon in het zijvakje. In 2016 hebben we deze wandeling ook afgelegd, doch toen

werden we overvallen door donder en bliksem. Gelukkig is de regen van korte duur. We wandelen achter de historische Groentenhof langs. Langs het pad Karmozijnbessen en Aardperen. Over de Aardpeer, Topinamboer, steekt Michiel een heel verhaal af. We komen bij het oudste en nog bestaande kapelletje van Beesel; de kapel van Onze Lieve vrouw van Smarten uit 1781.

Een bezem zorgt ervoor de binnenkant van het kapelletje een veegbeurt krijgt. We wandelen richting boscomplex, de Donderberg of Alenberg. Aole zijn Palingen of Alen. In vroegere tijd werden bij de opkomst van hoog water fuiken uitgezet in de uiterwaarden, als het Maaswater zich terugtrok, bleven de "aole" in de fuiken achter. In dit boscomplex heeft de pap van Michiel, onder dwang, loopgraven moeten graven, hij leest iets voor uit het dagboek van zijn vader. We wandelen richting dode Maasarm, in 1957 werd de Maas hier rechtgetrokken, nu mondt de Swalm hierin uit. Op bramen vliegt een witje, ik draag hier het gedicht voor over De Vlinder van M. Heemels-Beckers. Michiel fietst even naar de brug over de Swalm, even later is hij terug met een takje van de Kruidvlier, geveerde bladeren en de bloeiwijze als tuil is duidelijk te zien. We wandelen onder langs de steilrand, rechts zicht op de meanderende Swalm. Op diverse plekken groeit Groot glaskruid, behoort tot de brandnetelfamilie, niet algemeen en de ruwe bladeren werden als poetsmiddel gebruikt om kristallen glazen mee schoon te maken. Via een smal bospaadje wandelen we richting Hoosterhof, Michiel gaat via een ander pad naar Hoosterhof. Links van dit pad vele burchten van de Das. Ik laat de mensen een foto zien van een prachtige meanderende Swalm. Langs dit pad geelbloeiende toortsen, Rapunzelklokjes, Wilde kruisdistel, Sleedoorn, Kardinaalsmuts. Langs de Swalm grazen paarden en koeien. Tegen Canadese populieren groeien Tondelzwammen. Bij Hoosterhof wacht Michiel al op ons. Op de binnenplaats, in een hondenhok, zit een herdershond. Als die de andere honden ziet verlaat hij/zij zijn hok, heel kort wordt er gevochten. Michiel vertelt hier het verhaal over een Duitse soldaat en zijn vader die weigerde om lid te worden van een Duitse organisatie en voor de Duitsers te werken. De soldaat dreigde met een pistool, toen de hoogzwangere moeder van Michiel dit zag, rende ze uit de keuken. Michiel; "mijn ongeboren broertje heeft het leven van mijn vader gered". Op de muur bij deze hof groeit onder meer Huislook, ook wel Donderblad genoemd, het beschermt tegen de god Donar. Tegen de gevel van Hoosterhof een ingemetselde steen waarin het waterpeil, 20.8 m boven NAP staat. Tussen bramen vallen roodkleurige stengels op, het is een parasitaire plant, Groot warkruid, de zuigorgaantjes van deze plant dringen de vaatbundels van, in dit geval, Grote brandnetel binnen en halen op die manier voedsel en water uit die plant. Richting de Swalm, die stroomt door een voormalige Maasloop, bloeiende Gele lissen en Kattenstaarten. We steken de Teutebeek over en gaan op de Wieler naar links en op de Beeselseweg weer naar links. Dan achter een witkleurige woning rechts een laan in die naar Baxhof leidt, een bord "Verboden toegang" en iets verderop de mededeling "Betreden op eigen risico i.v.m. vallende takken". In 1994 vernielde een windhoos veel bomen nabij Baxhof, jammer dat hier geen nieuwe bomen zijn aangeplant. Een kapotte Steenuilenkast ligt op de grond. Een vogeltje vliegt op uit de laan, het is de Geelgors. Een Eekhoorn denkt dat we hem/haar niet gezien hebben. Als we bij de haag komen rond Baxhof, zien we overheerlijke en overrijpe kersen hangen, de laagst hangende kersen komen in de mond terecht. Rond 13.50 uur wandelen we de binnenplaats op van Baxhof, de stoelen en tafels staan op ons te wachten. Hier wordt een boterham gegeten, de dorst gelest en de honden krijgen hun water en brokjes. Het fotoalbum van Michiel wordt hier nog eens goed bekeken. Omdat Baxhof in de Tweede Wereldoorlog een bolwerk was van verzetsactiviteiten draag ik een deel voor uit "evakuatie gezeen door de auge van ein kindj", geschreven door sjriever/dichter Ton Valkenburg.

Och, ich weit t'r neet zoäveul miër van, mer waat ich mich herinnere kan, woor de drökdje in het dörp en thoes en vader, dae zag: "weer môte mörge oet hoes". Halseuverkop, ich höb t'r biegestange, waerdje oos verke geslachtj en op de leijer gehange. Ich zeen nog wiej m'n roeweweg in stökke sneej en in ein kuup in de haof de grôndj in deej.

Doe koom de daag det m'n alles môs verlaote. Achter bleewe miauwende katte, laeg straote. En de miense zeen alle richtinge oetgegange, toet zelfs in Frieslandj waerdje ze opgevange. Waat ich mich auch herinnere kan det is det hoës, ich begreep dao doe nieks van, groäte miense woore, diej in de bös 'snachts sjleepe, diej waerdje gezôgdj, hôt ich laater begreep. Doe op eine daag, ich zal 't noäts miër vergaete, weer hejje net weer meispudding gegaete, waerdje geroope: daalik zeen weer vriej! Boete zooge weer eine tank, waat woor eederein bliej.

Rond 14.00 uur verlaten we deze bijzondere plek, via de Beeselseweg wandelen we langs de statige ingang naar Hoosterhof, nu met Lindebomen. Vroeger een laan met aan beide zijden twee maal twee rijen met Perenbomen. In de berm o.m Witte krodde en IJzerhard. Via de Gubbelsweg wandelen we richting Rijkel.

Hier grote percelen met Maïs, door de invoerbeperkende maatregelen van graan uit Rusland worden op deze percelen volgend jaar misschien ook wel graan verbouwd. Een geelbloeiende ganzerik; het is de Rechte ganzerik. Op het blad van Maïs zit een mannetje van de Grote groene sabelsprinkhaan. Op een stengel van de Grote brandnetel zitten parende Phegeavlinders. Ik was er al aan voorbij gelopen, langs het pad een levende Wijngaardslak. We komen weer in Rijkel en via een graspad wandelen we verder over oude rivierduinen. Een veegplek van de Reebok, Hulst, mooie Grove dennen. Michiel maakt weer een ommetje. We hebben zicht op de Grauwe beer, een achtkantige beltmolen. Via Bovenste Solbergweg wandelen we verder, in de berm Lelietje der Dalen en Salomonszegel. Tijdens de hele tocht werd afval verzameld en in een plastic zak meegenomen. We wandelen langs de vijver De Mortel met zijn insectenhotel, rechts zien we de voormalige St. Jozefschool uit 1884. We steken de Burgemeester Janssenstraat over en dan naar links. Rechts ligt enigszins verdiept Mortel, een statig, witkleurig gebouw, een voormalige burgemeesterswoning voor Janssen en Brouwers. Rond 16.15 uur neem ik afscheid. De "meelopers" vonden het een prachtige route en gingen zeer tevreden huiswaarts. En een groot compliment aan Michiel, de hele route was hij erbij en nu op de fiets nog even naar Neer via het voetveer Rijkel-Neer.

Leo Koster.